

SOS Barnbyar Bolivia

Landinfo 2018

Foto: Maja Brand

Om Bolivia

Bolivia är ett av Sydamerikas fattigaste länder och inkomstskillnaderna inom landet är stora.

Från mitten av 1960-talet till början av 1980-talet drabbades Bolivia av upprepade revolter och oroligheter. För landets invånare innebär detta lidande och fattigdom.

Sedan millennieskiftet har dock en hög ekonomisk tillväxt bidragit till att andelen fattiga minskat och att de sociala skillnaderna mellan rika och fattiga krympt.

Bolivia har en ung och snabbt växande befolkning men är fortfarande gles befolkat, med bara tio invånare per kvadratkilometer. Särskilt glesbefolkat är låglandet i öster, där en tredjedel av befolkningen bor. Merparten av bolivianerna bor på högplatån altiplano i väster och i de högt belägna dalgångarna i Anderna

Bolivia i siffror

Antal invånare (2016)	10 887 882
Andel som lever på mindre än 1,9 dollar per dag	8 %
Barnadödlighet före fem års ålder	3,8 %
Andel barn mellan 5 och 14 år som arbetar hel- eller deltid	26 %
Läs- och skrivkunnighet bland vuxna	94,5 %
Förväntad livslängd	69 år

Källa: Sida, landguiden.se, Unicef State of the World's Children 2016
Senast uppdaterad: januari 2018

Foto: SOS Arkiv

Situationen i landet

Levnadsvillkoren i Bolivia har förbättrats under det senaste decenniet men fortfarande lever många bolivianer i fattigdom. Ursprungsbefolkningen är, trots att de är i majoritet, bland de fattigaste och mest marginaliserade grupperna i landet. Fattigdomen på landsbygden gör att många flyttar in till städerna i hopp om en bättre framtid.

Hälsotillståndet hos befolkningen är dåligt, framför allt på landsbygden. Många lider av undernäring och lever under dåliga hygieniska förhållanden. Vården är otillräcklig och är främst koncentrerad till städerna, och utmaningen att förbättra hälsovården är enorm.

Barnens situation

Nästan en tredjedel av landets barn arbetar, ofta under svåra förhållanden, i sockerrörs- och paranötsodlingar och inom gruvindustrin. Många barn lider också av kronisk undernäring, och situationen för de barn som lever på gatan är farlig, med ständig risk att utsättas för sexuella övergrepp och människohandel.

I Bolivia råder brist på skolor, särskilt på landsbygden där bara omkring hälften av barnen fullföljer den åttaåriga grundskolan. På 1990-talet inleddes en skolreform som bidrog till förbättringar, och i det närmaste utrotade analfabetismen som tidigare var utbredd. Men kvaliteten på undervisningen är fortfarande ofta låg, med okvalificerade lärare, undermåliga böcker och en föråldrad läroplan.

Foto: Maja Brand

SOS Barnbyar i Bolivia

SOS Barnbyar etablerades i Bolivia på 1960-talet då organisationens grundare Hermann Gmeiner beslutade att ta över ett barnhem i Cochabamba och omforma det till en barnby. Under de följande decennierna byggde SOS Barnbyar fler barnbyar och sociala center. SOS Barnbyar Sverige har ett särskilt starkt engagemang i Santa Cruz och i Cochabamba.

I dag finns totalt tio barnbyar som ger hem åt ungefär 1 000 barn i Bolivia. Det finns också nio ungdomsboenden för totalt 350 ungdomar. Boendena ligger i anslutning till barnbyarna och hit får ungdomar från barnbyn flytta när de känner sig mogna att ta ett första steg på vägen ut i samhället.

På senare år har ett antal familjestärkande program startats i Bolivia. Programmen stödjer utsatta familjer och barn på olika sätt så att de kan förbättra sin levnadsstandard och hålla ihop. Under 2016 fick totalt 4 000 familjer, totalt 20 000 barn, hjälp genom de familjestärkande programmen, som verkar via de 16 sociala centren i landet. En viktig uppgift för SOS Barnbyars sociala center är att organisera barnomsorg. Brist på barntillsyn är ett stort problem för många familjer i Bolivia och i städerna lämnas ofta barn ensamma hemma när föräldrarna arbetar.

Foto: SOS Arkiv

SOS Barnbyar Cochabamba-Tiquipaya

Tiquipaya ligger ungefär en mil från staden Cochabamba på av 2 649 meter över havet. Under de senaste två decennierna har områdets befolkning tiofaldigats, vilket gör det till Bolivias snabbast växande stad. Människor söker sig hit för att finna arbete och en bättre framtid men tillväxten har också orsakat miljöproblem och social utsatthet. Många bostäder är undermåliga och det råder stor brist på skolor och sjukhus.

Familjestärkande program

Det sociala centret erbjuder stöd till familjer som annars riskerar splittras. Här erbjuds hälsovård, rådgivning, utbildningar, seminarier och barnomsorg så att föräldrar, ofta ensamstående kvinnor, kan lämna sina barn i en trygg och utvecklande miljö när de arbetar.

Familjebaserad omvårdnad

Barn som av olika skäl inte kan leva med sina föräldrar kan få ett nytt hem i någon av våra familjer i barnbyn. Totalt 110 barn har fått en ny familj med en SOS-mamma och syskon, i något av de 17 familjehusen i barnbyn. Barnen går i skolor runt om i samhället kring barnbyn.

Stöd till ungdomar

I SOS Barnbyars ungdomsboende som ligger i anslutning till barnbyn bor ungefär 30 unga som är på väg ut i vuxenvärlden. Ungdomarna får hjälp och stöd av mentorer och ungdomsledare för att söka jobb, utbildning och planera sin framtid.

Foto: SOS Arkiv

Plan 4000

Plan 4000 är ett pilotprogram som riktar sig till barn i de mest utsatta områdena i Santa Cruz. Programmet erbjuder såväl fosterhemsomsorg som placeringar i barnbyfamiljer, liksom ett omfattande stöd till biologiska familjer genom vårt familjestärkande program. Verksamheten är nyskapande i och med att den omfattar ett brett spektrum av omsorg, så att lösningar kan skraddarsys efter det individuella barnets behov. Plan 4000 är uppbyggt från ett hållbarhetsperspektiv och är ett samarbetsprojekt mellan SOS Barnbyar, civilsamhället och lokala myndigheter. Programmet består av:

Familjebaserad omvårdnad

Inom Plan 4 000 finns åtta SOS-familjer som bor integrerat i samhället. Tre av dem bor i SOS Barnbyars hus och fem i hyrda bostäder. Här finns också ett antal fosterfamiljer för barn som behöver tillfällig placering.

Familjestärkande program

Genom förebyggande arbete kan familjer som riskerar att splittras fortsatt hålla ihop. En viktig del i den verksamheten är kooperativa förskolor för barn under sex år. Förskoleverksamheten kan ta emot 800 barn och många fler kan indirekt dra nytta av verksamheten genom föräldrautbildningar och andra aktiviteter.

Påverkansarbete

Ett arbete riktat mot myndigheter och makthavare för att öka fokus på barns rättigheter. Många tusen barn och ungdomar förväntas kunna nås av myndigheternas arbete tack vare samarbete med SOS Barnbyar och programmet Plan 4000.

Framtiden

Under 2017 startades byggnation av ytterligare fem familjehus så att de SOS-familjer som idag bor i hyrda bostäder kan få ett boende som är modernt, välutrustat och anpassat för en stor familj.

Foto: Maja Brand

SOS Barnbyar och barnomsorg

SOS Barnbyar Bolivias familjestärkande arbete startade i slutet av 1980-talet i Cochabamba. Många familjer sökte sig till staden i hopp om att hitta arbete, men i brist på försörjningsmöjligheter och i ren desperation lämnade föräldrar sina barn utanför dörren till barnbyn.

Förskolor

Då föddes idén att erbjuda barnomsorg och därigenom frigöra tid för föräldrarna att arbeta eller att söka arbete. 1990 invigdes SOS Barnbyars första sociala center, i anslutning till barnbyn i Cochabamba. I det sociala centret får barnen, som är upp till fem år gamla, mat och omvårdnad och centret har också pedagogisk verksamhet. På kvällstid erbjuds workshops och seminarier till de berörda föräldrarna, med syfte att stärka dem socialt och ekonomiskt.

Kooperativa förskolor

Under åren har också ett antal kooperativa förskolor ("community centers") vuxit fram i Bolivias större städer. De utbredda problemen med att både klara sin försörjning och omvårdnaden av sina barn, har gett upphov till framväxten av så kallade familjekommittéer. Familjekommittén driver förskolan som ett kooperativ och många av föräldrarna deltar aktivt i verksamheten.

Lokalerna tillhandahålls av kommunen eller upplåts av privatpersoner. Pedagogerna, ofta mammor till barnen eller andra kvinnor i närområdet, avlönas av kommunen. SOS Barnbyar är en viktig partner till dessa förskolor. SOS Barnbyars anställda socialarbetare utbildar pedagogerna.

SOS Barnbyar betalar även för delar av driften (främst mat). Utöver att medverka till att barnen får adekvat omvårdnad arbetar SOS Barnbyar även med att stärka och utbilda föräldrarna samt att själva, eller genom kommittéerna, utöva påverkansarbete gentemot myndigheterna.